

ETNISKE GRUPPER I DE ØSTAFRIKANSKE CENTRALADMINISTRATIONER.

En vurdering af F.W.Riggs¹ 'økologiske approach' og dens model-
lers anvendelighed på Østafrika, gennem en statistisk analyse
af forekomsten af det centrale begreb "communalisme" indenfor
centraladministrationerne i Kenya, Tanzania og Uganda.

F.W.Riggs' økologiske approach.

"Mostly however these writings (om offentlig administration)
take for granted the existence of political and judicial insti-
tutions capable of imposing their authority over public officials.
At issue are the means employed, choices between more less effi-
cient control techniques, and techniques for maximizing efficiency.
The existence of major centers of extra-bureaucratic power is taken
for granted, and the means for developing such powercenters are
not considered appropriate topics for analysis in the context of
a concern with public administration."² Denne konventionelle ap-
proach til den offentlige forvaltning har Riggs under sit arbej-
de i flere - navnlig asiatiske - u-lande fundet utilstrækkelig
for disse landets vedkommende, hvor de forudsatte ekstrabureau-
kratiske magtcentre, politiske og juridiske, i reglen kun har em-
bryonisk karakter og i visse tilfælde slet ikke er tilstede. Til-
svarende skriver LaPalombara, at "indeed, a significant problem in
many of the ex-colonial areas is not that bureaucracy is too weak
but that, as a result of the colonial experience itself, the bureau-
cracy in the post independence period is the only sector of the poli-
tical system, that is reasonably cohesive and coherent - and able to
exercise leadership and power. "³

I de udviklede lande (Europa, Nordamerika, Sovjetunionen m. fl.) kan
det være praktisk, at betragte den offentlige forvaltning som et se-
parat system, isoleret fra det øvrige samfund, og hvis input-funktio-
ner i form af målsætninger og ressourcer og outputfunktioner i form af
"policy-implementation" er bestemt apriori. I lande, hvor forudsæt-
ningen om apriorisk bestemte funktioner ikke er i overensstemmelse med
de faktiske forhold er en sådan model imidlertid ikke noget godt red-
skab. Riggs søger derfor at opbygge andre modeller, hvor netop for-

ETNISKE GRUPPER I DE ØSTAFRIKANSKE CENTRALADMINISTRATIONER.

En vurdering af F.W.Riggs¹ 'økologiske approach' og dens model-
lers anvendelighed på Østafrika, gennem en statistisk analyse
af forekomsten af det centrale begreb "communalisme" indenfor
centraladministrationerne i Kenya, Tanzania og Uganda.

F.W.Riggs' økologiske approach.

"Mostly however these writings (om offentlig administration)
take for granted the existence of political and judicial insti-
tutions capable of imposing their authority over public officials.
At issue are the means employed, choices between more less effi-
cient control techniques, and techniques for maximizing efficiency.
The existence of major centers of extra-bureaucratic power is taken
for granted, and the means for developing such powercenters are
not considered appropriate topics for analysis in the context of
a concern with public administration."² Denne konventionelle ap-
proach til den offentlige forvaltning har Riggs under sit arbej-
de i flere - navnlig asiatiske - u-lande fundet utilstrækkelig
for disse landets vedkommende, hvor de forudsatte ekstrabureau-
kratiske magtcentre, politiske og juridiske, i reglen kun har em-
bryonisk karakter og i visse tilfælde slet ikke er tilstede. Til-
svarende skriver LaPalombara, at "indeed, a significant problem in
many of the ex-colonial areas is not that bureaucracy is too weak
but that, as a result of the colonial experience itself, the bureau-
cracy in the post independence period is the only sector of the poli-
tical system, that is reasonably cohesive and coherent - and able to
exercise leadership and power. "³

I de udviklede lande (Europa, Nordamerika, Sovjetunionen m. fl.) kan
det være praktisk, at betragte den offentlige forvaltning som et se-
parat system, isoleret fra det øvrige samfund, og hvis input-funktio-
ner i form af målsætninger og ressourcer og outputfunktioner i form af
"policy-implementation" er bestemt apriori. I lande, hvor forudsæt-
ningen om apriorisk bestemte funktioner ikke er i overensstemmelse med
de faktiske forhold er en sådan model imidlertid ikke noget godt red-
skab. Riggs søger derfor at opbygge andre modeller, hvor netop for-

valtningens placering i samfundet, dens forskellige funktioner i samfundet som helhed, bliver det centrale element - altså gennem en økologisk approach. Derved bliver modellerne modeller af hele samfund, hvor objektivet først i anden række rettes mod administrationen, som den del af systemet, der i denne forbindelse har særlig interesse.

I lighed med mange andre analyser af samfundssystemerne i de nye lande, har Riggs modeller en komparativ, struktur-funktions analytisk karakter.

Det prismatiske samfund.

Riggs arbejder med tre samfundsmodeller - idealtyper - som er karakteriseret ved deres sociale strukturers grad af funktionel specialisering. Oprindeligt gik han ud fra kun to typer i hver sin ende af en skala over graden af funktionel specialisering, "Agraria", hvor alle strukturer er funktionelt diffuse, og "Industria", med funktionelt specifikke strukturer. Imidlertid kom han til den opfattelse, at samfund placeret på en sådan skalas midterste del ikke blot adskiller sig kvantitativt fra det ene eller andet af yderpunkterne, men også kvalitativt fra dem begge. For at dække dette forhold, er en tredje model indført. Med en analogi til hvidt lys' spredning i et spekter, når det ledes gennem et prisme, kaldes de tre idealtyper herefter "fused society", ("Agraria", her oversat "fusions-samfund"), "prismatic society", ("prismatisk samfund"), og "diffracted society", ("Industria", her "diffraktions-samfund"). En væsentlig kvalitativ forskel mellem det "prismatiske samfund" og de to andre modeller består i at de sidste er homogene, d.v.s. at det store flertal af sociale roller udspilles indenfor strukturer, som alle er henholdsvis funktionelt diffuse eller specifikke, mens det "prismatiske samfund" er heterogent, derved at det har en udjævnet fordeling, strækkende sig fra strukturer med helt diffuse funktioner til strukturer med specifikke funktioner. Da selve den økologiske approach finder sin begrundelse i den konventionelle models begrænsede anvendelighed i u-landene, er det naturligt nok det "prismatiske samfund", som tiltrækker sig største interesse.

En nærmere analyse frembringer en model med karakteristika, som betinger en administrativ adfærd, der på væsentlige punkter adskiller sig fra den administrative adfærd i "diffraktions-sam-

fundet", den model som de industrialiserede lande nærmer sig til. Magtudøvelsens placering i systemet er et centralt element i Riggs' modeller, med magt efter Lasswell og Kaplan defineret som "capacity to influence the making of heavily sanctioned decisions".⁴ Der skælnes mellem en magt-elite og andre eliter, f. eks økonomisk, videnskabelig og religiøs elite. I "diffraktions-samfundet" er eliterne adskilt fra hinanden, og magt-elitens udøvelse af magt indenfor de øvrige elitors funktionsområder er stærkt begrænset, således at eliterne er ligestillede med hensyn til social status. Eliterne i "fusions-samfundet" er sammenfaldende og magten ubegrænset eller snarere uadskillelig fra de øvrige eliterfunktioner. Det "prismatiske samfund" har forskellige eliter, men magtudøvelsen er næsten ubegrænset, hvorfor magt som social værdi er overordnet rigdom, religiøs eller uddannelsesmæssig status m.m. "The quest for power, therefore marks the prismatic model, to a greater extent than either the fused or diffracted models as a vortex of attention and rivalry".⁵ Magteliten i det "prismatiske samfund" udgøres af bureaukratiet, mens magtesløse legislaturer og politiske partier enten blot er redskaber for dette eller er modeliter, som ønsker at tage de siddende bureaukraters plads. Modeliter opstår fordi rekrutteringen til bureaukratiet er "bureaukratistisk", d.v.s. at kandidater nok skal opfylde visse formelle krav til deres uddannelsesniveau, men at magt-aspektet derudover er af afgørende betydning, således at der kun ansættes folk, hvis loyalitet medlemmer af bureaukratiet stoler på, og som vil medvirke til at forbedre disses egen position. Uddannelsesmæssigt kvalificerede, som p.g.a. magt-aspektet ikke får adgang til eliten, danner politiske partier for som modelite at bekæmpe magthaverne.

Communalisme.

Nepotisme er en uundgåelig følge af "bureaukratistisk" rekruttering, men med det "prismatiske samfunds" ekspanderende forvaltning er slægt og venner en for begrænset rekrutteringsbasis, og "Communalisme" har derfor mere grundlæggende betydning end egentlig nepotisme. "Communalisme" vil sige at man favoriserer bestemte "communities", ved at begrænse "candidacy for elite status to members of certain ethnic, racial, religious, linguistic or other sub-groups and strata within a society."⁶

"Communalisme" gør sig ikke blot gældende ved rekrutteringen til bureaukratiet som helhed, men også ved rekrutteringen til de enkelte dele af dette, og i magtkampen mellem disse dele indbyrdes.

"Communalisme" er et af de helt centrale begreber i Riggs' "prismatiske samfund", og en forudsætning for modellens anvendelighed ved analysen af et konkret samfund er derfor, at det kan påvises empirisk, at "communalisme" spiller en betydelig rolle i netop det samfund. Skal modellen benyttes som udtryk for u-landenes situation generelt er det nødvendigt, at ingen - eller i hvertfald kun få - konkrete tilfælde kan påvises, hvor "communalisme" er uvæsentlig faktor i et u-lands samfundssystem.

I det følgende skal forekomsten af "communalisme" indenfor centraladministrationerne i Kenya, Tanzania og Uganda undersøges og vurderes ud fra denne problemstilling.

"Communities" i Østafrika.

Der findes i de Østafrikanske lande tre kategorier af "communities", som kunne danne grundlag for "communalisme", d.v.s. større dele af befolkningen, som har en væsentlig større kommunikations-intensitet indbyrdes end samfundet som helhed, som ikke ellers har specifikke funktioner, og som ikke omfattes af nogen formel struktur.

I kolonitiden var de tre racer, europæere, indere og afrikanere helt åbenlyst basis for en udpræget "communalisme" i et samfund, som i det hele taget synes at have mindet meget om det "prismatiske samfund", med eliter rekrutterede blandt europæere og til en vis grad blandt asiater. De politiske partier opstod som den afrikanske modelites talerør. I det uafhængige Østafrika er situationen vendt om. Magt-eliten udgøres af afrikanere, mens europæere og indere stort set er udelukket fra denne. Men da de talæssigt kun er en ubetydelig del af befolkningerne i de tre lande, har de ingen betydning som mod-eliter og aftagende indflydelse i den økonomiske elite.

Af større interesse er derfor eksistensen af "communities" indenfor den afrikanske befolkning. Her spiller opdelingen i religiøse samfund, protestanter, katolikker og muslimer, en vigtig social rolle og har også i flere tilfælde manifesteret sig politisk.⁷ Alt tyder imidlertid på, at de etniske grupper har

været vigtigere som reference-grupper for afrikanerne i den politiske udvikling end de religiøse samfund, og det må derfor antages, at en etnisk baseret "communalisme" er mere sandsynlig end en religiøst baseret. Desuden ville en undersøgelse af religiøse tilhørs-forhold i central-administrationerne kræve en langt mere kompliceret teknik end den foretagne over de etniske gruppers repræsentation.

Etniske grupper.

I overensstemmelse med, hvad der efterhånden er kutyme blandt politologer, anvendes her termen "etniske grupper" fremfor det traditionelle "stammer", fordi sidstnævnte udtryk giver en falsk fornemmelse af institutionalisering - man er tilbøjelig til at forbinde det med nøje afgrænsede samfund med nogenlunde velderfinerede og statiske politiske systemer og med hver deres særlige sprog og kultur - hvortil kommer, at stamme (tribe) og tribalism er stærkt værdiladende ord i afrikansk politik.

Medlemskab af en etnisk gruppe defineres - som medlemskab af en "nation" - subjektivt. "An ethnic group is identical with the theory which its members have of it."⁸ Etnicitet er relativt og situationelt bestemt. "It is a means of identification in contradistinction to another group in a given situation."⁹ Gruppen er en funktion af "the interplay of the self-definition of members and the definition of other groups."¹⁰ Gruppe anvendes således ikke i normal forstand, hvortil det efter P. Meyers definition kræves, at der foreligger et regelbundet adfærdsmønster.¹¹

Enhver afrikaner identificerer sig, og identificeres af andre - med en bestemt etnisk gruppe. En hovedkonklusion af mit speciale var imidlertid, at dette sjældent i sig selv har afgørende politisk betydning i det moderne system. Men hvor moderniseringens økonomiske, sociale, uddannelsesmæssige og politiske uligheder falder sammen med skel mellem etniske grupper, forstærkes såvel modsætningerne som det etniske sammenhold, og den etniske gruppe vil ofte optræde som een samlet politisk gruppe. Hvor "communalisme" på etnisk basis er en central faktor i systemet, er en sådan situation klart tilstede. Uligheder kan også presse flere sprogligt eller kulturelt beslægtede etniske grupper sammen i etnisk betonedede politiske grupperinger, hvilket igen vil indvirke på en evt. "communalismes" form, dens "communities". Etniske grupper eller grupperinger kan omvendt miste deres politiske be-

tydning, hvis ulighederne forsvinder. "Most often tribalism is a series of defensive reactions, which can quickly disappear, when fears of inequality disappears."¹²

Buganda¹³ er den dominerende etniske gruppe i Uganda. Den udgør ca. 16% af befolkningen. Hovedstaden ligger i Buganda, der derfor som centrum for koloniadministrationen blev moderniseret, økonomisk, uddannelsesmæssigt og politisk, hurtigere og mere end resten af landet.

Luganda¹³ er et bantu-sprog. Man deler normalt de afrikanske sprog i Østafrika i fem hovedgrupper : bantu-sprog, hamitiske sprog, nilohamitiske sprog, nilotiske sprog og sudanske sprog. Inden for hver gruppe har sprogene visse fælles elementer, mens et sprog i een gruppe er komplet uforståeligt for en, der taler et sprog fra en anden gruppe.

Rundtom Buganda, i det sydlige Uganda, lever en række mindre, bantutalende etniske grupper, hvoraf den største er på ca. 8% af befolkningen, og som tilsammen udgør ca. 50%. De er stort set mindre moderniserede end Buganda, men mere end folkene i det nordlige Uganda. Der har ikke traditionelt været nogen særlig forbindelse mellem dem, men de udviklede gennem kolonitiden en fælles modvilje mod den stærke Buganda-dominans.

Heller ikke de etniske grupper i det nordlige Uganda har haft specielle indbyrdes forbindelser. Men deres tilbagestående udvikling har i nyere tid givet dem fælles interesser, hvilket også har givet sig politisk udslag. En samlet politisk optræden underbygges af de sproglige og kulturelle forskelle mellem dem og landets bantu-talende majoritet, idet de selv omfatter Ugandas nilotisk, nilohamitisk og sudansk talende folk - ialt 33% af den samlede befolkning.

Under afkoloniseringen opstod tre politiske partier. Kabaka Yekka (KY) var Bugandas politiske organisation. Democratic Party (DP) samlede landets katolikker, også en del fra Buganda. Uganda Peoples Congress omfattende protestanter udenfor Buganda. Landets første afrikanske regering udgik fra DP i 1961, men inden uafhængigheden i 62 overtog en koalition af UPC og KY magten. Den brød sammen i efteråret 64, og siden har UPC regeret alene. Indenfor UPC har der været strid mellem bantuerne og de øvrige, med de sidstnævnte som sejr-herrer og kulminerende med fængsling af fem bantu-ministre og undtagelsestilstand i Buganda siden 1966.

I undersøgelsen regnes med tre etniske hovedgrupper, Buganda, andre bantuer samt niloter, nilohamiter og sudaner, idet et stort antal mindre etniske grupper ikke ville kunne behandles statistisk.

Den afrikanske befolkning i Kenya udgøres af ca. 65% bantu-talende folk i et bredt bælte øst-vest lidt nord for grænsen til Tanzania og langs det indiske Ocean, ca. 16% nilohamiter med nært beslægtede pastorale kulturer i et bælte nord-syd langs grænsen til Uganda og ned gennem Rift Valley, ca. 14% niloter i en enkelt etnisk gruppe, Luo, ved Victoriasøen og ca. 5% hamiter i Kenyas nord-østlige hjørne. De to største etniske grupper er Kikuyu, ca. 20% af bef. og bantu-talende, og Luo. Kikuyu, hvis område i det centrale højland grænser til hovedstanden Nairobi og de tidligere settler-beboede "White Highlands", blev på godt og ondt stærkest påvirket af europæernes tilstedeværelse. De opnåede en høj uddannelsesmæssig og økonomisk udvikling, men var på den anden side i særlig grad udsat for koloniregeringens settler-venlige politik. Også blandt luoerne og enkelte af de øvrige bantu-folk vandt den europæiske indflydelse frem, mens den kun svagt gjorde sig gældende hos nilohamiter og så godt som ikke hos hamiter. Kyst-bantuerne havde før europæernes ankomst udviklet en særlig muhammedansk arabisk-afrikansk kultur, som holdt stand overfor den europæisk-kristne indflydelse. Bantu-folkene udgør således en mindre homogen gruppe end de øvrige. Anti-engelske følelser vandt først stærkest udbredelse blandt kikuyuerne, og det første nationalist-parti, Kenya African Union, oprettet umiddelbart efter II verdenskrig, var stærkt Kikuyu-domineret. Under Mau Mau oprøret blev det forbudt, men dets arvtager, Kenya African National Union, havde også et betydeligt islæt af kikuyuer og tildels luoer. I modsætning hertil oprettede politikere fra andre bantufolk og de nilohamitiske folk Kenya African Democratic Union, som dannede regering i 1961, støttet af europæere og asiater. I 1962 dannedes en samlingsregering, og efter en overvældende valgsejr i 1963 blev kikuyuen Jomo Kenyatta leder af en ren KANU-regering under hvilken landet blev selvstændigt. Inden udgangen af 1965 havde KADU opløst sig selv og tilsluttet sig KANU, hvor splittelsen mellem en radikal fløj, fortrinsvis ledet af Luoer, og en moderat fløj af kikuyuer og tidligere KADU politikere siden er brudt ud i lys lue, med bortsprængningen af de radikale i et nyt Kenya Peoples Union som resultat.

Som hovedgrupper i undersøgelsen er anvendt Kikuyu, andre bantu-er, Luo og nilohamiter. Hamiter er udeladt, da de overhovedet ikke er repræsenteret i centraladministrationen.

Tanganyika (det gamle navn anvendes her som betegnelse for Tanzania undtagen øerne Zanzibar og Pemba) har over 130 forskellige etniske grupper, mod 35 - 40 i Kenya og Uganda, og grupperne er i Tanganyika vanskeligere at afgrænse fra hinanden, da der mange steder er overlapning eller fuldstændig sammenblanding, både geografisk og sprogligt - kulturelt. Den største etniske gruppe, Sukuma, udgør ca. 13% af befolkningen, men er splittet op i et stort antal selvstændige undergrupper. Derudover har ingen gruppe over 4% af befolkningen.

Seks etniske grupper har nået en betydelig større grad af modernisering end det øvrige land, nemlig Haya, Chagga, Bondei, Pare, Ngoni og Nyakusa, men de er for små til enkeltvis at dominere og ligger geografisk for spredt til at optræde samlet. Hvis etnisk baseret "communalism" skal konstateres gennem en statistisk betragtning, er den eneste mulige opdeling imidlertid at anbringe disse seks grupper i en hovedgruppe og resten af landet i en anden. Det skulle derved kunne vises om de seks' overrepræsentation er større end ventet pga. deres højere uddannelsesniveau, idet det er nærliggende at antage at en evt. større overrepræsentation skyldes "communalisme".

Tanganyika African National Union har siden sin oprettelse i 1954 været det eneste betydende afrikanske parti, og omfatter folk fra alle dele af landet.

Undersøgelsen.

Tjenestemandssystemerne er overalt i de tidligere engelske kolonier mere eller mindre direkte kopier af den engelske Civil Service.

Også i Kenya, Uganda og Tanganyika svarer stillingsstrukturen i centraladministrationerne stort set til hosstående skema. Undersøgelsen omfatter samtlige afrikanere i stillinger fra SEO og AS(1) og opefter.

For at Riggs' model skal have nogen mening, må bureaukratiet imidlertid inkludere administrationens top, hvorfor ministre, parlamentariske sekretærer og enkelte andre på poster, hvortil udnævnelse sker politisk, også er medtaget i undersøgelsens population.

Personernes navne og stilling er år for år taget fra Government Staff Lists eller Government Directories dateret så nær udgangen af vedkommende år som muligt.¹⁴ Forskelle fra land til land med hensyn til undersøgte år skyldes manglende materiale. Oplysninger om hver enkelt persons fødested, - år og uddannelse er søgt i Who's Who in East Africa.¹⁵

Endelig har et hold afrikanske studenter gennemgået ma-

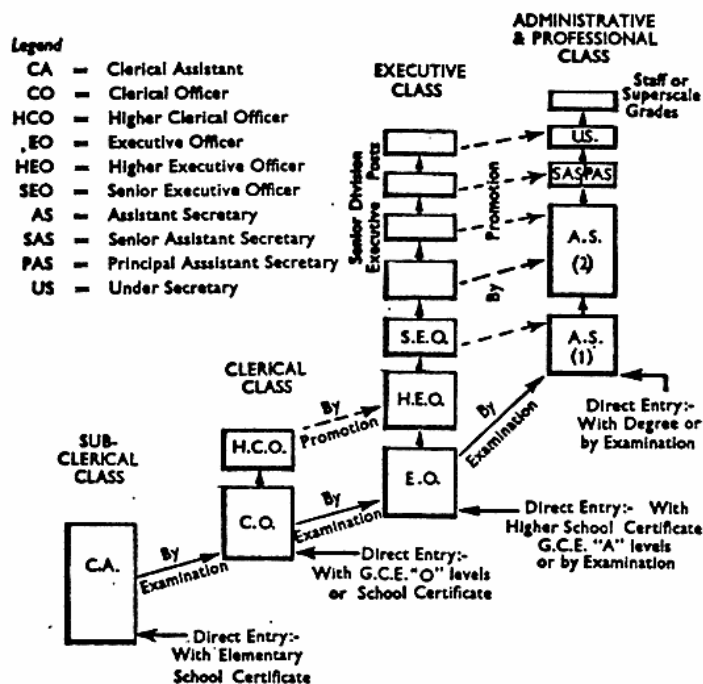
terialet, for gennem navn og fødested, hvor dette er oplyst, at fastslå personernes etniske tilhørsforhold, en metode, som efter deres og andre afrikaneres udsagn skulle kunne anvendes med rimelig sikkerhed for Kenya og Uganda, mens den er mere usikker for Tanganyika, hvilket også fremgår dette lands store tal i tabellernes uoplyst-rubrikker.

For hvert undersøgt år er populationerne splittet op efter poster i bureaukratiet, efter uddannelsesniveau og efter ministerium eller gruppe af ministerier, hvorefter fordelingen på etniske hovedgrupper indenfor hver opsplitning er beregnet.

Posterne i bureaukratiet er delt i tre grader. 1. grad omfatter ministerposter og andre med tilsvarende rent politisk udnævnelse. 2. grad består af tjenestemænd fra SAS/PAS og tilsvarende i Executive Class og opefter, mens alle lavere poster er indeholdt i 3. grad.

Den del af populationen, hvis uddannelsen er kendt, er delt i to

DIAGRAMMATIC PRESENTATION OF THE STRUCTURE OF THE GENERAL SERVICES BRANCH OF THE CIVIL SERVICE

Efter A.L.Adu, "The Civil Service in New African States", London 65, App.I.

grupper efter om de har påbegyndt et universitets- eller tilsvarende studium, eller om deres uddannelsesforløb er afsluttet under dette niveau. Ministerierne er grupperet således at det enkelte kontor eller departement, uanset stedfundne flytninger fra et ministerium til et andet, så vidt muligt gennem alle årene har befundet sig indenfor samme gruppering, og således at små ministerier er slået sammen med andre, som varetager beslægtede områder. Den konkrete fordeling fremgår af Appendix.

Tabel I, skematisk fremstilling på tavle I, viser for hvert land fordelingen på etniske hovedgrupper indenfor de tre grader gennem årene.

Størst interesse har perioden fra omkring landenes uafhængighed i 61-62 frem til 65-66.

Indenfor 1. grad er sammensætningen i udgangspunktet for perioden bestemt af konstellationen indenfor den afrikanske modelite, som netop er begyndt at erstatte den europæiske elite. I Uganda er Buganda tungen på vægtskålen mellem to partier, som begge går på tværs af de to andre hovedgrupper, og kan derfor sikre sig en fremtrædende position både i 1961 under DP-regeringen og i 62 i koalition med UPC vendt mod DP.

I Kenya medfører konfrontationen mellem KANU, ledet af kikuyuer og luor og KADU, under ledere rekruteret blandt nilohamiter og andre bantuer, at de sidstnævnte dominerer KADU-regeringen i 1961, mens sammensætningen af koalitionsregeringen i 1962 ganske præcist genspejler den etniske fordeling af befolkningen som helhed.

Den bedst uddannede og politisk mest aktive gruppe af Chagga, Haya, Bondei, Pare, Ngoni og Nyakusa har i 1961 en betydelig overvægt indenfor enhedsparti-regeringen i Tanganyika.

I de følgende år konsoliderer afrikanerne sig som ny magtelite, og det lykkes i Uganda niloter, sudaner og nilohamiter, i Kenya kikuyuer at blive politisk dominerende. Dette afspejler sig i 1. grads etniske sammensætning i 1965 i de to lande. Niloter, sudaner og nilohamiter har øget deres andel væsentligt på Bugandas bekostning, så fordelingen nu ikke afviger signifikant fra hele befolkningens sammensætning, men dog stadig med en svag overrepræsentation for Buganda. Kikuyuer og tildels luor i Kenya er blevet let overrepræsenteret, men ikke mere end at fordelingen ikke afviger signifikant fra befolkningens.

I Tanganyika sker en vis udligning, men Chagga m.fl. er dog stadig

stærkt overrepræsenteret.

Blandt tjenestemændene er ingen nået op i 2. grad i noget af landene før 1962.

I 1961 er de bedst uddannede grupper, Buganda, Kikuyu og Chagga m.fl. stærkt overrepræsenteret i 3. grad, Kikuyu dog mindre end de andre, og til fordel for Luo-gruppen, et forhold, som skal omtales nærmere under behandlingen af tabel II. De ringest uddannede grupper er omvendt stærkt underrepræsenterede. I Kenya og Tanganyika holder denne fordeling stadig i 65-66, mens andre bantuer og niloter m.fl. i Uganda vinder ind på Buganda, således at denne gruppe i 1965 ikke er væsentligt mere overrepræsenteret end Kikuyu i Kenya.

Afrikaniseringen af 2. grad tager fart i Uganda og Tanganyika i 62-63. Chagga m.fl.'s overrepræsentation er her det første år endnu større end i 3. grad, men aftager derefter, så den i 1966 er på samme niveau som indenfor de lavere poster. Buganda derimod begynder med at være betydeligt mindre overrepræsenteret i 2. grad end i 3. grad i 1962, til fordel for andre bantuer, som her har en ligeså stor andel, som i befolkningen som helhed, og dobbelt så stor som i 3. grad. Niloter m.fl. er stærkere underrepræsenteret end i 3. grad, men vinder i de følgende år frem på Bugandas bekostning, så fordelingen i 1965 er mindre skæv i forhold til befolkningssammensætningen i 2. grad end i 3. For Kenya mangler materiale for årene mellem 1962, hvor der ingen afrikanere er i 2. grad, og 1965. Men i 65 er Kikuyu betydeligt overrepræsenteret, og fordelingen her mere skæv end i 3. grad samme år.

Sammenfattende ses udviklingen i Uganda og Kenya til 1965 at have ført til en ensartet svag overrepræsentation i første grad af de højest uddannede grupper, Buganda, Kikuyu og tildels Luo og ligeledes ensartet stærkere overrepræsentation af samme grupper i 3. grad, men i 2. grad til en endnu større overrepræsentation for Kikuyu, hvorimod Bugandas her ligger midt imellem niveauerne i 1. og 3. grad og niloter m.fl. kun er ganske svagt underrepræsenterede. Chagga m.fl. er i 1966 meget overrepræsenteret i alle tre grader, mindst i 1. og lige meget i 2. og 3. grad.

Forskellene mellem de tre lande kan tyde på, at en vis "communalisme" gør sig gældende i Uganda og Kenya ved besættelsen af de vigtigste poster i 2. grad, men har ringe betydning for rekrutteringen til 3. grad i de to lande, og til både 2. og 3. grad i Tanganyika. Ved besættelsen af ministerposter synes "communalis-

men" helt at måtte vige for nærmest modsatte hensyn til de etniske følelser udenfor bureaukratiet.

En mere konkret opgørelse af de uddannelsesmæssige forhold viser samme tendenser.

I tabel II sammenstilles den etniske fordeling i 1962 og 65 i Kenya og Uganda, i 63 og 66 i Tanganyika, indenfor Bureau - .. kratierne to uddannelsesgrupper med fordelingerne blandt samtlige de studenter landene havde haft indskrevet ved Makerere University College før 1953, og for Kenya og Uganda i perioden 1950 - 1953. Makerere U.C. var indtil midten af halvtredserne det vigtigste uddannelsessted på et højere niveau for afrikanere fra Østafrika, og disse tal skulle derfor give et nogenlunde godt billede af den højere uddannelses udbredelse blandt de etniske hovedgrupper.

I de første år efter Makerere's oprettelse først i tyverne var studenterne næsten udelukkende fra Buganda. Ugandas årstal voksede langsomt men støt frem til 1953 med en stigende andel fra folkene udenfor Buganda. Tallet for Buganda-studenter 50-53 er derfor mindre end tallet for samtlige før 1953. Det årlige antal indskrevne fra Kenya og Tanganyika var lille før II. verdenskrig og steg først virkeligt i årene omkring 1950. Som det fremgår af tallene for Kenya kom denne ekspansion der især de allerede dominerende kikuyer tilgode, og den samme tendens har antagelig gjort sig gældende i Tanganyika, således at Chagga m.fl.'s tal for 1950 - 53, hvis det havde været tilgængeligt, ville have været større end de 52% for hele perioden før 1953. Er nævnte antagelse rigtig, viser tabel II, at fordelingen på etniske hovedgrupper blandt den højere uddannede del af bureaukratiet i 1962/63 var nærmest identisk med fordelingen blandt indskrevne studenter 1950 - 53. Skønt uddannelsesniveauerne ikke kan have ændret sig meget på tre år, var Ugandas del af de højere uddannede i bureaukratiet faldet meget i 1965 og Kikuyus steget en smule, mens Chagga m.fl. holdt sig konstant. Blandt de mindre uddannede, hvor fordelingerne i alle tre lande i 62/63 var mindre skæv end blandt de højt uddannede, er udviklingen den samme med tilbagegang for Buganda, svag fremgang for Kikuyu og konstans for Chagga m.fl. Kikuyus underrepræsentation i denne gruppe, som består af ældre folk med lang anciennitet længe nede i bureaukratiet, har sin baggrund tilbage i halvtredserne, da kikuyerne under mau mau oprøret betragtedes som illoyale,

og i mange tilfælde blev fortrængt fra administrationen, især af luoer, som stadig har en betydelig overrepræsentation i denne kategori.

Bortset fra sidstnævnte særlige forhold, tyder tallene for uddannelsesfordelingerne på en vis "communalisme" i Uganda, hvor Uganda efter tre års uafhængighed var blevet svagere repræsenteret end uddannelsesniveaue berettigede til, mens fordelingerne i Kenya og Tanganyika var, som man ville vente, hvis kun uddannelsesmæssige kriterier gjorde sig gældende ved rekrutteringen til bureaukratiet, altså som i "diffraktions-samfundet".

I modellen af det "prismatiske samfund", eksisterer "communalisme" ikke blot ved rekrutteringen til den bureaukratiske magtelite som helhed, men også ved stillingsbesættelser i administrationens enkelte afdelinger, som et led i magtkampen mellem disse.

Her skal undersøges de eventuelle sammenhænge mellem det etniske tilhørsforhold hos topledelsen, ministeren eller ministrene, gennem en periode for de enkelte ministerier eller grupper af ministerier, som er opregnet i appendix, og den etniske fordeling af bureaukratiet indenfor disse ved periodens udløb, samt mellem ministeriernes eller ministerie-gruppernes bureaukratiers sammensætning ved en periodes begyndelse og afslutning.

Undersøgelsen er kun foretaget for Kenya og Uganda, da Tanganyikas store antal med uoplyst etnisk tilhørsforhold gør den meningsløs der. Sammenhænge mellem ministerposter og bureaukratier er undersøgt for to perioders vedkommende, nemlig fra den enkelte posts afrikanisering til udgangen af 1962 og fra dette tidspunkt til udgangen af 1965. Kontinuiteten i det enkelte bureaukratis sammensætning er undersøgt for perioden 1962-65.

For hvert enkelt ministerium er for hver af de etniske hovedgrupper beregnet, hvor stor en del af perioden til udgangen af 1962, og hvor stor en del af perioden 1962-65, den har besat ministerposten, samt dens andel af ministeriets bureaukrati i 1962 og 65. Den etniske gruppes andel af en ministerpost er for hver periode anbragt i een af tre kategorier: den har besat posten halvdelen af perioden eller derover, den har besat posten mindre end halvdelen af perioden, eller den har slet ikke besat posten. Den etniske gruppes andel af et ministeriums bureaukrati er for hvert af de to tidspunkter i 1962 og 65 ligeledes anbragt i een af tre kategorier: dens andel udgjorde mere end dens andel + 5% af det samlede bureaukrati, dens andel svarende til dens andel \pm 5% af det samlede bureaukrati, eller dens andel var mindre end dens

andel ÷ 5% af det samlede bureaukrati.

Tabel IIIA omhandler Kenya, og viser 1: antallet af tilfælde i hver af de tre minister-post-kategorier for perioden indtil 1962, og disses fordeling på de tre kategorier for andel af bureaukratiet i 1962, 2: fordelingen af tilfældene i de tre ministerpost-kategorier 1962 - 65 på bureaukrati-kategorierne i 65, og 3: fordelingen af tilfældene i bureaukrati-kategorierne 1962 på samme kategorier i 1965. Tabel IIIB viser de samme forhold i Uganda. Tabel III viser, om ikke entydigt, så dog ret klart, en positiv korrelation mellem en stor andel i ministerposter og en stor repræsentation i ministeriets bureaukrati, og mellem ringe positioner på de to områder. Den positive korrelation er størst i afrikaniseringens første periode indtil 1962, idet kontinuiteten i bureaukратиernes sammensætning spiller stærkere ind for perioden 1962 - 65. Det fremgår af tabellen, at der er en ligeledes positiv korrelation mellem overrepræsentation i et bureaukrati i 1962 og det samme i 65, samt mellem underrepræsentation i 62 og 65.

Disse tendenser er ens for Kenya og Uganda og antyder for begge en vis "communalisme" ved rekrutteringen til centraladministrationens enkelte dele. Men medens Kenya har de største antal tilfælde i midterkategorierne, altså hverken over- eller underrepræsentation, koncentrerer tilfældene sig i Uganda i yderkategorierne, hvilket synes at bekræfte at "communalisme" gør sig noget stærkere gældende i Uganda end i Kenya.

Konklusion.

Undersøgelsen har vist, at "communalisme", ihvertfald i Kenya og Uganda, sandsynligvis spiller en rolle, især ved rekrutteringen til højere tjenestemandsposter, og til de enkelte dele af administrationen - hvilket var at vente i en periode, hvor en ny magtelite er ved at konsolidere sin nylige magtovertagelse.

Resultaterne er ikke så udprægede, at de kan leve op til Riggs' model af det "prismatiske samfund", men denne er jo også en idealtipe, og tendenserne viser ihvertfald så kraftige afvigelser fra "diffraktions-samfundet", at en dybere gående-analyse ved hjælp af Riggs' ret detaljerede model kan formodes at ville være et værdifuldt supplement og korrektiv til undersøgelserne ud fra en mere traditionel approach til administrationen og dens adfærd i lande som Kenya og Uganda.

NOTER:

1. Riggs, F.W. "Administration in Developing Countries. The Theory of Prismatic Society." Boston 1964. I den følgende tekst er refereret relevante hovedpunkter herfra. Sidehenvisninger er kun givet ved direkte citater.
2. Riggs. op.cit. p. 261.
3. LaPalombara, J. "An Overview" i samme (ed) "Bureaucracy and Political Development." Princeton 1963.
4. Riggs. op.cit. p. 206.
5. ibid. p.206.
6. ibid. p.128.
7. Med hensyn til den politiske udvikling i de tre lande kan henvises til mit speciale, "De etniske gruppers betydning i udviklingen af moderne politiske systemer i Østafrika."
8. Mercier, P. "On the meaning of Tribalism" i van der Berghe, P. (ed) "Africa - Social Problems of Change and Conflict". New York 65.
9. Cliffe, L. "One Party Democracy." Nairobi 67. Chpt. 13.
10. Wallerstein, I. "Ethnicity and National Integration in West Africa." i "Cahiers d'Etudes Africain" no. 3, oct. 1960.
11. Meyer, P. "Politisk Videnskab" Kbh. 1962. p.30.
12. Mercier. op.cit.
13. Buganda = landet eller folket - en muganda - flere baganda - taler luganda.
14. Uganda: "Central Government Organisation." (No.5) oct. 56. (No.12) sept. 59, (No.16) nov. 60, (No.19) dec. 61, (No.22) nov. 62, (No.24) jan. 64, (No.26) dec. 64 og (No.28) jan. 66.
- Kenya: "Staff List." Sept. 57, sept. 59, sept. 61 og sept. 62.
- "Directory of the government of the Republic of Kenya." april 65.
- Tanganyika: "Staff List." 1959 og 61. "Directory." oct. 63, july 64, nov. 65 og oct. 66.
15. "Who's Who in East African. 1965-66." Nairobi 66.

TABEL I

De etniske hovedgruppers repræsentation
blandt de tre grader indenfor bureaukratiet.⁶

Uganda								
1. grad	56 ⁵	59 ⁵	61 ⁵	62 ⁵	63 ³	64 ⁵	65 ⁴	% af hele befolkningen ⁷
	% af samtlige ansatte omkring årets udg.							
Baganda	40	50	44	39	34	27	21	16
Andre bantuer	40	50	31	43	45	50	45	50
Niloter,sudaner og nilohamiter	20	0	25	18	20	23	33	33
Ialt	100	100	100	100	99	100	99	99
N=	5	6	16	28	29	26	33	6.550.000
2. grad				62 ⁵	63 ¹	64 ²	65 ²	% af hele befolkningen
	% af samtlige ansatte omkring årets udg.							
Baganda				43	43	32	32	16
Andre bantuer				48	43	44	40	50
Niloter,sudaner og nilohamiter				10	13	24	27	33
Ialt				101	99	100	99	99
N=				21	30	50	66	6.550.000
3. grad	56 ⁵	59 ⁵	61 ⁵	62 ¹	63 ¹	64 ¹	65 ¹	% af hele befolkningen
	% af samtlige ansatte omkring årets udg.							
Baganda	60	71	69	61	54	56	41	16
Andre bantuer	0	14	25	22	32	30	41	50
Niloter,sudaner og nilohamiter	40	14	6	17	13	14	18	33
Ialt	100	99	100	100	99	100	100	99
N=	5	7	16	41	82	102	125	6.550.000
Kenya								
1. grad			61 ⁵	62 ⁵			65 ⁴	% af hele befolkningen ⁸
	% af samtlige ansatte omkring årets udg.							
Kikuyu			10	19			26	20
Andre bantuer			40	44			36	45
Luo			10	14			19	14
Nilohamiter			40	19			17	16
Ialt			100	96			98	95
N=			10	21			42	8.366.000
2. grad							65 ¹	% af hele befolkningen
	% af samtlige ansatte omkring årets udg.							
Kikuyu							44	20
Andre bantuer							23	45
Luo							19	14
Nilohamiter							6	16
Ialt							92	95
N=							64	8.366.000
3. grad	57 ⁵	59 ⁵	61 ⁵	62 ¹			65 ¹	% af hele befolkningen
	% af samtlige ansatte omkring årets udg.							
Kikuyu	54	33	32	31			29	20
Andre bantuer	15	33	25	26			30	45
Luo	15	33	23	25			18	14
Nilohamiter	8	0	6	2			0	16
Ialt	92	99	86	84			77	95
N=	13	6	31	55			105	8.366.000

Noter: Se følgende side.

De etniske hovedgruppers repræsentation blandt
de tre grader indenfor bureaukratiet.(fortsat)

Tanganyika							
1. grad	59	61 ⁵	63 ⁵	64 ⁵	65 ⁵	66 ⁵	% af hele befolkningen ⁹
	% af samtlige ansatte omkring årets udg.						
Haya		14	7	7	0	0	4
Chagga		14	11	10	18	17	4
Bondei og pare		0	4	3	6	11	2
Ngoni og nyakusa		29	21	17	18	17	3
Ialt		57	43	37	42	45	13
Andre		43	42	46	54	50	88
Ialt		100	85	83	96	95	101
N=		7	28	30	17	18	8.665.000
2. grad			63 ¹	64 ¹	65 ¹	66 ¹	% af hele befolkningen
	% af samtlige ansatte omkring årets udg.						
Haya			15	12	15	14	4
Chagga			17	18	15	15	4
Bondei og pare			23	21	16	13	2
Ngoni og nyakusa			12	11	12	13	3
Ialt			67	62	58	55	13
Andre			29	38	38	31	88
Ialt			96	100	96	86	101
N=			52	66	93	104	8.665.000
3. grad	59 ⁵	61 ⁵	63 ¹	64 ¹	65 ¹	66 ¹	% af hele befolkningen
	% af samtlige ansatte omkring årets udg.						
Haya	8	4	7	10	11	8	4
Chagga	17	20	11	9	8	9	4
Bondei og pare	8	8	14	15	11	11	2
Ngoni og nyakusa	0	8	6	6	8	4	3
Ialt	33	40	38	40	38	32	13
Andre	16	16	24	21	18	18	88
Ialt	49	56	63	61	56	50	101
N=	12	25	88	138	221	255	8.665.000

Noter:

Hvor %-summerne er mindre end 100 er de resterende folk, hvis etniske tilhørsforhold ikke har kunnet bestemmes.

1. χ^2 -test giver mindre end 0,1% sandsynlighed for at fordelingen er en tilfældig stikprøve af hele befolkningen. (For Tanganyika er tests kun foretaget for fordelingerne mellem Haya, chagga, bondei og pare samt ngoni og nyakusa tilsammen og andre. Ved tests er de med ukendt tilhørsforhold ladet ude af betragtning, hvorfor disse - som iøvrigt tabellerne som helhed - ikke siger meget, hvor denne gruppe er stor).

2. Mindre end 2,5% sandsynlighed for at fordelingen er tilfældig.

3. " " 5% " " " " " "

4. Mere " 5% " " " " " "

5. χ^2 -test kan ikke foretages, da N er for lille.

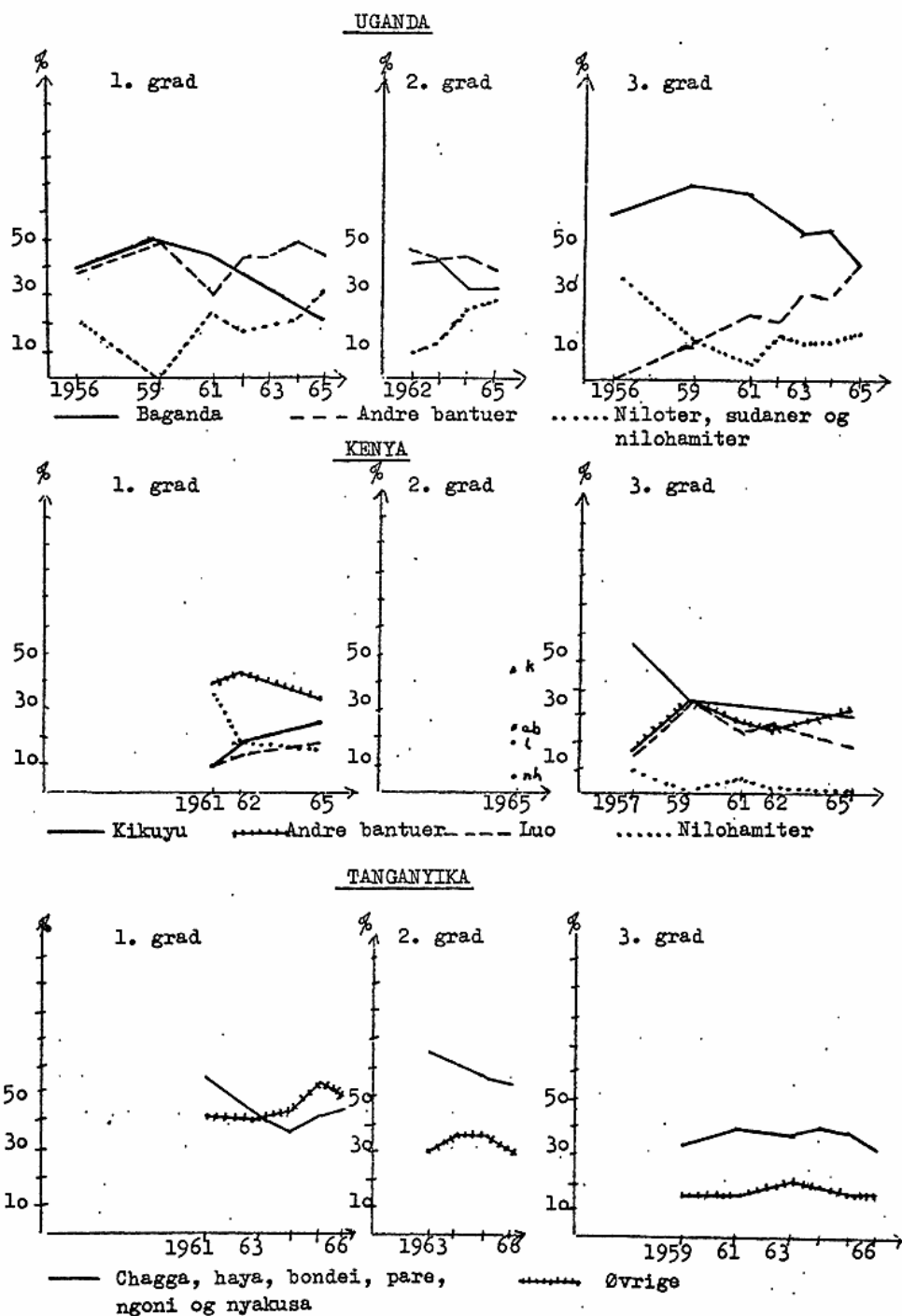
6. Vedrørende etniske hovedgrupper og grader indenfor bureaukratiet: se teksten.

7. East African Statistical Department. General African Census, 1959, Tribal Analysis. Uganda, May 1960.

8. Kenya Ministry of Finance and Economic Planning. Kenya Population Census, 1962. Advance report of vol. I and II. Kenya, Jan. 1964.

9. East African Statistical Department. General African Census, Aug. 1957. Part I Tanganyika, Aug. 1958.

De etniske hovedgruppers representation blandt
de tre grader indenfor bureaukratiet.

TABEL II

.38.

De etniske hovedgruppers andele af hele befolkningen, uddannede del af befolkningen og højere og lavere uddannede del af bureaukratiet.

<u>Uganda</u>					
	Baganda	Andre bantuer	Niloter, sudaner og nilo-hamiter	Ialt N=	
Andel af:	%	%	%	%	
Hele befolkningen ⁷	16	50	33	99	
Samtlige landets studenter, indskrevet ved Makerere før 1953. ⁸	62	32	6	100	6.550.000
Landets studenter, indskrevet ved Makerere 1950-53. ⁸	50	50		100	1354
De universitetets-uddannede blandt den del af bureaukratiet, hvis uddannelse er kendt. 1962.....	51	34	15	100	65
Samme. 1965.....	37	42	20	99	124
De med mindre end universitets-uddannelse. 1962.....	38	50	13	101	16
Samme. 1965.....	29	45	26	100	31
Hele bureaukratiet. 1962.....	50	34	16	100	90
Samme. 1965.....	35	41	23	99	223

<u>Kenya</u>					
	Kikuyu	Andre bantuer	Luo Nilo-hamiter	Ialt N=	
Andel af:	%	%	%	%	
Hele befolkningen ⁹	20	45	14	16	95
Samtlige landets studenter, indskrevet ved Makerere før 1953. ⁸	38	(39) ³	23	(-) ⁴	100
Landets studenter, indskrevet ved Makerere 1950-53. ⁸	45	(-) ⁵	(56) ⁶	(-) ⁵	101
Samtlige voksne med mere end 4 års skolegang. 1958. ¹⁰	35	41	13	9	98
De universitetsuddannede blandt den del af bureaukratiet, hvis uddannelse er kendt. 1962.....	45	29	19	6	99
Samme. 1965.....	50	26	18	3	97
De med mindre end universitets-uddannelse. 1962.....	6	35	29	18	88
Samme. 1965.....	13	44	23	18	98
Hele bureaukratiet. 1962.....	28	30	22	6	86
Samme. 1965.....	33	29	18	5	85

Noter:

Hvor %-summerne er mindre end 100 er de resterende folk, hvis etniske tilhørsforhold ikke har kunnet bestemmes.

1. Vedrørende etniske hovedgrupper: se teksten.

2. Makerere University College, Uganda. Indtil midten af 50'erne det vigtigste højere uddannelsessted for østafrikanere.

3. Omfatter andre bantuer og nilohamiter.

4. Nilohamiter indregnet under andre bantuer.

5. Andre bantuer og nilohamiter indregnet under luo.

6. Omfatter andre bantuer. luo og nilohamiter.

forts. nederst næste side.

TABEL II (forts.)

De etniske hovedgruppers andele af hele befolkningen, uddannede del af befolkningen og højere og lavere uddannede del af bureaukratiet.(fortsat)

<u>Tanganyika</u>				
	Haya, chagga, bondei og pare, ngoni og nyakusa %	Andre %	I alt %	N=
Andel af:				
Hele befolkningen ¹¹	13	88	101	8.665.000
Samtlige landets indskrevne studenter ved Makerere ⁸ før 1953	52	48	100	220
De universitets-uddannede blandt den del af bureaukratiet, hvis uddan- nelse er kendt. 1963	69	31	100	48
Samme. 1966	69	28	97	64
De med mindre end universitets- uddannelse. 1963	52	46	98	48
Samme. 1966	50	48	98	56
Hele bureaukratiet. 1963	48	29	77	168
Samme. 1966	41	22	63	377

Noter:(fortsat)

7. East African Statistical Department. General African Census, 1959, Tribal Analysis. Uganda, May 1960.

8. Anslået efter Goldthorpe, J.E., An african Elite. Nairobi 65.

9. Ministry of Finance and Economic Planning. Kenya Population Census, 1962. Advance report of vol. I and II. Kenya, Jan 1964.

10. Anslået efter Ministry of Finance and Economic Planning. Kenya Population Census, 1962. Vol. III, African Population. Table VII, 3. 1966.

11. East African Statistical Department. General African Census, Aug. 1957. Part I. Tanganyika, Aug. 1958.

De etniske hovedgruppers andele af de enkelte ministeriers bureaukratier ved udgangen af 1962 og 65 og af ministerposterne i perioderne fra vedkommende posts afrikanisering til 1962 og fra 1962 til 65.

A: Kenya						
Andele af de enkelte ministeriers bureaukratier 1962.						
		+	-	÷	Ialt	N=
1:	1/2+	57%	43%	0%	100%	7
Andele af ministerposterne til 1962.	1/2÷	17%	50%	33%	100%	24
	0	6%	47%	47%	100%	17
	N=	9	23	16		48
Andele af de enkelte ministeriers bureaukratier 1965.						
		+	-	÷	Ialt	N=
2:	1/2+	30%	40%	30%	100%	10
Andele af ministerposterne 1962-65.	1/2÷	18%	64%	18%	100%	22
	0	13%	44%	44%	101%	16
	N=	9	25	14		48
Andele af den enkelte ministeriers bureaukratier 1965.						
		+	-	÷	Ialt	N=
3:	1/2+	44%	44%	11%	99%	9
Andele af de enkelte ministeriers bureaukratier 1962	-	13%	61%	26%	100%	23
	÷	13%	44%	44%	101%	16
	N=	9	25	14		48

Noter:

Vedrørende etniske hovedgrupper: se teksten.

Ministerier: se appendix

1/2+ : Tilfælde, hvor en etnisk hovedgruppe har besat en bestemt ministerpost halvdelen af perioden eller derover.

1/2÷ : Tilfælde, hvor en etnisk hovedgruppe har besat en bestemt ministerpost mindre end halvdelen af perioden.

0 : Tilfælde, hvor en etnisk hovedgruppe ikke har besat en bestemt ministerpost indenfor perioden.

÷ : Tilfælde, hvor en etnisk hovedgruppes andel af et bestemt ministeriums bureaukrati udgjorde mere end dens andel + 5% af det samlede bureaukrati.

- : Tilfælde, hvor en etnisk hovedgruppes andel af et bestemt ministeriums bureaukrati udgjorde dens andel ± 5% af det samlede bureaukrati.

(forts. nederst næste side)

De etniske hovedgruppers andele af de enkelte ministeriers bureaukratier ved udgangen af 1962 og 65 og af ministerposterne i perioderne fra vedkommende posts afrikanisering til 1962 og fra 1962 til 65. (forts.)

<u>B: Uganda</u>						
Andele af de enkelte ministeriers bureaukratier 1962.						
		+	-	÷	Ialt	N=
1:	1/2+	73%	18%	9%	100%	11
Andele af minister-	1/2÷	31%	0%	61%	100%	13
posterne til 1962.	0	20%	20%	60%	100%	15
	N=	15	5	19		39
Andele af de enkelte ministeriers bureaukratier 1965.						
		+	-	÷	Ialt	N=
2:	1/2+	69%	8%	23%	100%	13
Andele af minister-	1/2÷	0%	40%	60%	100%	5
posterne 1962-65.	0	24%	14%	62%	100%	21
	N=	14	6	19		39
Andele af de enkelte ministeriers bureaukratier 1965.						
		+	-	÷	Ialt	N=
3:	+	67%	13%	20%	100%	15
Andele af de enkelte	-	20%	40%	40%	100%	5
ministeriers bureau-	÷	14%	11%	74%	99%	19
kratier 1962.	N=	14	6	19		39

Noter: (forts.)

÷ : Tilfælde, hvor en etnisk hovedgruppes andel af et bestemt ministeriums bureaukrati udgjorde mindre end dens andel ÷ 5% af det samlede bureaukrati.

Appendix.

Ministerier, som grupperet ved beregning af tabeller, og ministre i Kenya april 1961 til dec. 65.

Kenya.

Government business, Leader of house, Administration, Prime Minister, President og Vice President:

April 61 - maj 63 R. Ngala (ab). Maj 63 - dec. 64 J. Kenyatta (k) og J. Murumbi (nh). Dec. 64 - dec. 65 J. Kenyatta (k) og Oginga Odinga (l).

Finance, Economic Planning og Development:

Marts 62 - maj 63 Kenyatta (k) og Gichuru (k). Maj 63 - dec. 64 Gichuru (k) og Kibaki (k). Dec. 64 - dec. 65 Gichuru (k) og Kibaki (k) og Mboya (l).

Defence, Internal Security og Home Affairs:

Maj 63 - dec. 64 Kenyatta (k) og Oginga Odinga (l). Dec. 64 - dec. 65 Mungai (k) og Arap Moi (nh).

Agriculture og Cooperatives:

Dec. 64 - dec. 65 Ngei (ab).

Health, Social Affairs, Labour, Housing:

April 61 - marts 62 arap Towett (nh) og Mate (ab). Marts 62 - dec. 62 Mboya (l), Mate (ab) og Mati (ab). Dec. 62 - maj 63 Mboya (l), Mati (ab) og ole Tipis (nh). Maj 63 - dec. 64 Mungai (k) og Mwendwe (ab). Dec. 64 - dec. 65 Mwendwe (ab) og Otiende (ab).

Local Government og Regional Affairs:

Marts 62 - maj 63 arap Moi (nh). Maj 63 - dec. 64 Ayode (l). Dec. 64 - dec. 65 Sagini (ab).

Commerce, Industri, Works og Communication:

April 61 - marts 62 Muliro (ab). Marts 62 - maj 63 Muliro (ab) og Chokwe (ab). Maj 63 - dec. 65 Kiano (k) og Mwanyumba (ab).

Information, Tourism, Wildlife og Natural Resources:

Maj 63 - dec. 64 Onoko (l) og Sagini (ab). Dec. 64 - dec. 65 Onoko (l).

Justice og Attorney General:

Maj 63 - dec. 64 Mboya (l). Dec. 64 - dec. 65 Njonjo (k).

Education:

April 61 - nov. 61 Ngala (ab). Nov 61 - marts 62 arap Moi (nh). Marts 62 - maj 63 Sagini (ab). Maj 63 - dec. 64 Otiende (ab). Dec. 64 - dec. 65 Koinange (k).

Lands, Commerce, Settlement og Water:

Marts 62 - dec. arap Towett (nh). Dec. 62 - maj 63 Mate (ab). Maj 63 - dec. 64 Mate (ab) og Sagini (ab). Dec. 64 - dec. 65 Mate (ab).

External Affairs:

Maj 63 - dec. 64 Kenyatta (k) og Koinange (k). Dec. 64 - dec. 65 Murumbi (nh).

k : Kikuyu ab : Andre bantuer l : Luo nh : Nilohamiter

Ministerier, Som grupperet ved beregning af
tabeller, og ministre i Uganda april 1961
til dec. 65.

Uganda

Leader of house, Prime Minister og External Affairs:

April 61 - feb. 62 B. Kiwanuka (b). Feb. 62 - april 62 B. Kiwanuka (b) og Bemba (b). April 62 - sept. 62 Obote (n), Kirya (ab) og Magezi (ab). Sept. 62 - april 64 Obote (n) og Magezi (ab). April 64 - aug. 64 Obote (n) og Ibingira (ab). Aug. 64 - dec. 65 Obote (n), Ibingira (ab) og Odaka (n).

Finance:

Feb. 62 - april 62 Sebalu (b). April 62 - aug. 64 Sempa (b). Aug. 64 - dec. 65 Kalule-Settala (b).

Economic Affairs og Development, Social Development, Community Development, Planning og Labour (til april 62):

April 61 - feb. 62 Bemba (b) og Sebalu (b). Feb. 62 - april 62 Latim (n) og Mulira (b). April 62 - sept. 62 Kalule-Settala (b). Sept. 62 - april 64 Ojera (n). April 64 - dec. 65 Nekyon (n).

Home Affairs, Internal Affairs og Defence:

Feb. 62 - april 62 Oda (n). April 62 - sept. 62 Obote (n) og Nadiope (ab). Sept. 62 - maj 65 Obote (n) og Onama (n). Maj 65 - dec. 65 Onama (n) og Bataringaya (ab).

Agriculture, Cooperatives og Animal Industri, Game and Fisheries:

April 61 - april 62 Mukasa (b). April 62 - dec. 65 Ngobi (ab) og Babiha (ab).

Health:

April 61 - feb. 62 Nabeta (ab). Feb. 62 - april 62 Egrukika (n). April 62 - dec. 65 Lumu (b).

Local Government og Regional Administration:

April 61 - feb. 62 Bataringaya (ab). Feb. 62 - april 62 Byanyima (ab). April 62 - april 64 Obwangor (n). April 64 - dec. 65 Lwamafa (ab).

Works, Housing og Labour (fra april 62) og Communication (fra april 64):

April 61 - april 62 Opio (n). April 62 - sept. 62 Onama (n). Sept. 62 - april 64 Kirya (ab). April 64 - aug. 64 Kalule-Settala (b) og Magezi (ab). Aug. 64 - dec. 65 Magezi (ab) og Kalema (b).

Commerce, Industri og Communication (til april 64):

Maj 63 - april 64 Mayanja Nkangi (b) og Kalule-Settala (b). April 64 - aug. 64 Mayanja Nkangi (b). Aug. 64 - dec. 65 Lubowa (b).

Information og Tourism:

April 62 - april 64 Nekyon (n). April 64 - dec. 65 Ojera (n).

Justice:

April 62 - april 64 Ibingira (ab). April 64 - dec. 65 Obwangor (n).

Education:

April 61 - april 62 J.C. Kiwanuka (b). April 62 - dec. 65 Luymbazi-Zake (b).

Land, Mineral og Water:

April 61 - april 62 Mugwanya (b). April 62 - april 64 Lwamafa (ab).
April 64 - dec. 65 Kirya (ab).

b : Baganda ab : Andre Bantuer n : Niloter, nilohamiter og sudaner